گزارش

یک شاهنامه و ۵۰ نسخه

دکتر جلال خالقی مطلق در مشهد کارگاه تخصصی شاهنامه‌پژوهی برگزار کرد

عکس: ساناز صفایی | شهرآرا

رادمنش| هیچ نسخه‌ای از شاهنامه به خط فردوسی وجود ندارد یا اگر داشته باشد هنوز کشف نشده است و آنچه از شاهنامه، امروز در اختیار ماست، تصحیح‌های مختلفی است که از روی نُسخ کهن یافت‌شده نوشته شده است. نزدیک‌ترین نسخه شاهنامه به دوران زندگی حکیم ابوالقاسم فردوسی، نسخه فلورانس است که تاریخ آن مربوط به حدود ۲۰۰ سال پس از حکیم است. دکتر جلال خالقی مطلق که او را از بزرگ‌ترین شاهنامه‌پژوهان می‌دانند و ویرایشش از شاهنامه را معتبرترین تصحیح از شاهکار حکیم، در بخشی از کارگاهی که پنجشنبه هفته گذشته در بنیاد فردوسی شاخه توس برگزار کرد، به معرفی نسخه‌های کهن شاهنامه پرداخت. آنچه در ادامه می‌آید بخش‌هایی از سخنان او در این کارگاه است.

● نسخه فلورانس، معتبر اما ناتمام

کهن‌ترین نسخه‌ای که از شاهنامه داریم، نسخه فلورانس، مورخ ۶۱۴ه.ق. است که ایران‌شناس ایتالیایی، آنجلو پیه‌مونتزه، آن را کشف کرده است. چون صفحه اول این نسخه قرآن بوده، تصور کرده بودند متن قرآنی است و رفته بود جزو نسخه‌های قرآن [کتابخانه فلورانس] و کسانی که اهل نسخه‌های قرآنی بودند به این نسخه توجه نداشتند و آن‌ها هم که به دنبال نسخه‌های خطی فارسی بودند، نمی‌دانستند که این نسخه رفته آنجا. این نسخه دارای شناسنامه است، در قفقاز تهیه شده و به مصر آمده است. غالبا وقتی حکومت‌ها جایی را می‌گرفتند، کتابخانه‌هایش را آتش می‌زدند. کار خوب عثمانی‌ها این بود که وقتی قفقاز را تصرف کردند، کتابخانه‌ها را آتش نزدند، بلکه تصاحب کردند. اینکه شما می‌بینید در استانبول بسیاری از کتاب‌های فارسی و عربی وجود دارد، یادگار آن زمان است. مقداری از این نسخه‌ها دزدیده شده و به فروش رفته و از جاهای دیگر سر در آورده است.

شاهنامه فلورانس هم از مصر سر در آورده و بعد از مصر در قرن ۱۷ میلادی به ایتالیا آمده و شناسنامه دارد که از کجا خریده شده و ... . این نسخه نیمه اول شاهنامه است و نیمه دوم را ندارد. من آن را اساس مطلق تصحیح خودم نکردم، بلکه یکی از نسخه‌هایی است که از آن استفاده کرده‌ام.

● نسخه لندن، نسخه کم‌نقطه

نسخه لندن، مورخ ۶۷۵ ه.ق. نسخه دوم ما و نسخه کامل و معتبری است ولی چند عیب دارد. یکی اینکه نقطه خیلی کم دارد. عیب دیگرش این است که تعدادی از صفحاتش، خیلی اندک، نونویس است و همچنین بعضی از روایات را پس و پیش می‌کند و از جای خودش به جای دیگر برده است. من ۵۰ نسخه در اختیار داشتم، در هیچ‌یک از آن‌ها روایات به این شکل نیست. بااین‌حال کاتب آن بسیار هوشیار بوده و توانسته این کار را با مهارت تمام انجام دهد. یک عیب دیگر این نسخه، فارسی‌گرا بودن کاتب آن است. به طور نسبی در هر ۱۴ بیت فردوسی یک واژه عربی وجود دارد [اما کاتب با رویکردی سره‌گرا از برابرهای فارسی برای واژگان عربی استفاده کرده است].

● نسخه سن‌ژوزف، بدون تاریخ

نسخه سن‌ژوزف بیروت، نسخه‌ای بی‌تاریخ است اما من تاریخش را حدود سال ۷۰۰ هجری حدس زدم. در این نسخه مقداری واژه‌هایی که تا به حال نمی‌شناختیم هست، بعضی واژه‌های کهن فلورانس را هم تأیید می‌کند. ما هیچ نسخه‌ای نداریم که بتوانیم آن را نسخه اساس مطلق قرار دهیم؛ این نسخه را که به هیچ وجه. این‌قدر واژه‌های گویشی دارد که در هیچ جایی نداریم و مقداری از آن به خاطر تلفظ‌های غلط کاتب است. روایات الحاقی و افتادگی‌های بزرگ هم زیاد دارد. ولی مقداری واژه‌های اصیل خوب دارد که باید از آن استفاده کرد.

● نسخه استانبول، تأییدکننده چیزهای حل‌شده

نسخه بعدی ما، نسخه استانبول، مربوط به سال ۷۳۱ ه.ق. است. این نسخه مینیاتور دارد. در آن چیزی را کشف نمی‌کنید و چیزی را برای شما حل نمی‌کند، اما آن چیزهایی را که حل شده تأیید می‌کند.

● نسخه قاهره، خویشاوند نسخه لندن

بعد از این نسخه قاهره را داریم که تاریخ آن ۷۴۱ ه.ق. است و با نسخه لندن خویشاوندی دارد، اما عیوبی که درباره نسخه لندن گفتم در این نسخه نیست. این نسخه از یک نظر دیگر هم در مقابل نسخه لندن قرار می‌گیرد، یعنی کاتبش هیچ علاقه‌ای به فارسی‌گرایی و ایران‌گرایی ندارد و تا آنجا که توانسته واژه‌های عربی وارد نسخه کرده است. افتادگی بیت‌ها نیز در آن زیاد است. ولی گاه در آن دو سه کلمه خیلی کهن داریم که در نسخه‌های دیگر نیست. این هم احتمالا از بی‌سوادی کاتب است. گاهی بی‌سوادی کاتب‌ها بد نیست. کاتب بی‌سوادی که متن را نقاشی (کپی) می‌کند، خیلی بهتر است از کاتب‌هایی که باسوادند و متن را عوض می‌کنند.

● نسخه لندن دوم، دارنده پشتوانه محکم

نسخه لندن دیگری هم داریم که مربوط به سال ۸۴۱ه.ق. است. حتما پشتش یکی دو نسخه معتبر بوده است. یک حسنش این است که چند جا اعراب‌گذاری‌های درست و قشنگی گذاشته است، مانند «نَو»، «گَو»، «خسرَو».

● نسخه پاریس، اساس ژول مول

بعد نسخه پاریس ۸۴۴ ه.ق. را داریم که اساس کار ژول مول بوده است. نسخه‌ها را که مقابله می‌کردم به چاپ ژول مول توجه داشتم و می‌دیدم از این نسخه به‌ندرت بیرون می‌رود. در جمع ۳ نسخه می‌تواند اساس آن بوده باشد که از یکی زیاد استفاده کرده که همین نسخه پاریس است.

● نسخه لندن سوم، خط خوش کاتبِ بی‌سواد

یک نسخه لندن دیگر نیز هست که تاریخ آن سال ۸۹۱ ه.ق. است. نسخه بسیار خوش‌خط و نسبتا معتبر با کاتبی بی‌سواد. این یکی در برخی جاها فلورانس را تأیید می‌کند. ●

درنگ

دانشجویان، بازیگران چشم‌اندازی تازه

هویت‌یابی تاریخی جنبش دانشجویی در سخنرانی دکتر احسان شریعتی در مشهد

غزاله حسین‌پور| لزوم بحث درباره جنبه‌ها و مسائل مختلف دانشگاه، تنها مختص به روز دانشجو نیست. ویژه‌برنامه انجمن اسلامی دانشجویان نواندیش دانشگاه فردوسی مشهد با عنوان «هویت‌یابی تاریخی جنبش دانشجویی (از ۱۶ آذر ۳۲ تاکنون)» چهارشنبه هفته پیش، در دانشکده ادبیات و علوم انسانی در همین راستا برگزار شد. دکتر احسان شریعتی، استاد فلسفه و فرزند مرحوم دکتر علی شریعتی، در این برنامه گفت: وقتی از هویت سخن می‌گوییم، منظور سیر تاریخی‌ای است که یک فرد یا ملت طی کرده و برای آن حافظه‌ای به جای مانده است. بنابراین، هویت جنبش دانشجویی حافظه تاریخی آن و چگونگی انتقال این حافظه به نسل‌های آینده از راه گفتار و کردار است.

او ادامه داد: در ایران دانشگاه مدرن ۸۵ سال بیشتر سابقه ندارد. در این مدت، دانشگاه به عنوان بخش آگاه و پیش‌قراول، از پیش‌گامان و بازیگران اصلی جنبش عمومی مردم ایران برای ورود به عصر جدید و مردم‌سالاری بوده است.

این فعال فرهنگی و اجتماعی در بخشی دیگر از سخنانش تاریخچه‌ای از رویدادهای اجتماعی سیاسی کشور را از اشغال ایران در زمان پهلوی اول تا آزادی پس از آن و سپس کودتای ۲۸ مرداد علیه دولت ملی دکتر مصدق شرح داد و گفت: از شهریور ۱۳۲۰ تا کودتا آزادی‌هایی نسبی به وجود آمد و برای نخستین بار، مبارزه مسالمت‌آمیز اجتماعی به شکل قانونی و علنی انجام شد. او دانشگاه را اولین نهاد مقاومت و از مرداد تا آذر ۱۳۳۲، محل تظاهرات و اعتراض و کانون ناآرامی‌ها خواند و افزود: زمانی که نیکسون قصد داشت برای پیگیری نتیجه کودتا به ایران بیاید، شاه کاری تحریک‌آمیز کرد. نیروی نظامی وارد دانشگاه و کلاس‌ها تعطیل شد و سپس با اعتراض دانشجویان به آن‌ها تیراندازی صورت گرفت. در این درگیری ۳ فعال دانشجویی به شهادت رسیدند. یکی از آن‌ها دایی من، مهدی شریعت رضوی، بود.

شریعتی بیان کرد: بعد از این دوره و از سال ۳۲ تا ۵۷ سرمشق قهرآمیز و مسلحانه غالب شد، چیزی که مهندس بازرگان در محاکماتش پیش‌بینی کرده بود. دوره رادیکالیسم و انقلابیگری و مبارزات مسلحانه تا انقلاب بهمن ۵۷ و غلبه وجهه اسلامی ادامه داشت.

این مدرس فلسفه همچنین از وقایع دهه ۶۰ مانند انقلاب فرهنگی و تعطیلی دانشگاه و جنگ هشت‌ساله و سپس از جنبش اصلاحات و بن‌بست‌های آن در دهه ۸۰ گفت؛ او به بازگشت اصلاحات در قالب اعتدال‌گرایی در دهه ۹۰ و چرخش گفتمانی‌اش نیز پرداخت.

به عقیده شریعتی، دانشگاه چون آینه‌ای از جامعه کل است و هر اتفاقی در جامعه بیفتد، در دانشگاه به شکل آگاهانه‌تری منعکس می‌شود. او با انتقاد از بی‌تفاوتی دانشگاه و جنبش دانشجویی به هم‌سرنوشت‌هایشان در دیگر کشورها، بر بایستگی استقلال دانشگاه تأکید و آن را به مثابه هدف جنبش دانشجویی توصیف کرد.

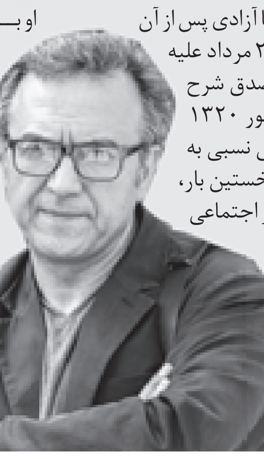

پرداختن به ضرورت‌هایی چون عدالت‌طلبی به عنوان سرلوحه این جنبش از دیگر مواردی بود که دکتر احسان شریعتی مطرح کرد. او اذعان کرد که جامعه ما به جهت‌گیری و چشم‌اندازی نو احتیاج دارد که دانشجو ایفاکننده نقش اصلی آن است. ●

رویداد

وفور شاعر و کمبود مخاطب داریم

گزارشی از دیدار و گفت‌وگوی امید صباغ‌نو با مخاطبان مشهدی‌اش در مجموعه نشر چشمه دلشدگان

خادم| امید صباغ‌نو هرچند شاعر تازه‌کاری نیست، خوانده شدن چند شعرش توسط خوانندگان مختلف مانند حجت اشرف‌زاده باعث شد بیش از پیش به او و شعرش توجه شود. صباغ‌نو تاکنون مجموعه شعرهای متعددی چون «تاریخ بی‌حضور تو یعنی دروغ محض» و «تن‌ها» و «سیب هوس» و جز این‌ها را منتشر کرده است. این شاعر چهارشنبه گذشته میهمان مشهد بود و ساعتی هم در نشستی صمیمی در کتاب‌فروشی نشر چشمه دلشدگان با علاقه‌مندان مشهدی شعر گذراند. این نشست ۲ بخش پرسش و پاسخ حاضران با امید صباغ‌نو و شعرخوانی برخی از حاضران را در بر می‌گرفت. اما چیزی که هر تازه‌کاری در هر عرصه‌ای از باتجربه‌های آن زمینه می‌خواهد و به آن نیاز دارد این است که راه را به او نشان دهد و از مسیری که رفته است بگوید تا مجهولات نوآموز کمتر شود. در ابتدای جلسه از صباغ‌نو نیز چنین چیزی خواسته شد و او در پاسخ گفت: هر نوجوانی در برهه‌ای از زندگی دست به قلم می‌برد تا از احساساتش بنویسد. کمی بزرگ‌تر و عاقل‌تر که می‌شود ممکن است برود دنبال زندگی‌اش. خیلی معدود آدم‌هایی هستند مثل ما که سر عقل نمی‌آیند و همان راه را ادامه می‌دهند. اما وقتی در وادی هنر قرار گرفتی، باید از حالت حسی و جوششی دربیایی. باید حتما زمانی را به کوشش و مطالعه اختصاص داد. کتابی را آقای محمدکاظم کاظمی نوشته به نام «روزنه» که نشر سپیده‌باوران در همین مشهد منتشرش کرده است. کتابی خیلی خوب و کاربردی درباره شعر است. شرکت در جلسات و کارگاه‌ها نیز فکر می‌کنم ثمر داشته باشد. یک سؤال دیگر این بود که آیا شاعران جوان با هزینه شخصی کتابشان را چاپ کنند یا نه. دراین‌باره صباغ‌نو به وفور شاعران و کمبود مخاطب اشاره کرد: در هر حالت به جایی می‌رسند که باید یک بخش از هزینه چاپ کتاب را از سرمایه شخصی‌شان تأمین کنند. علتش هم این است که الان تعداد مخاطبان از شاعران خیلی کمتر است. در سال ۹۷، ۴۷۰۰ عنوان کتاب اول از شاعران به نمایشگاه کتاب آمده بود. همین است که کتاب شعر هیچ‌کس به چاپ دوم نمی‌رسد. بعد، از همین تعداد ۱۰۰۰ نفرشان هم نمی‌روند کتاب بخرند. من نظرم این است که برای چاپ کتاب هیچ‌وقت عجله نکنید، همان‌طور که نباید آن را پشت گوش بیندازید. زمانش که رسید، حتما باید با یکی دو نفر در انتخاب شعر برای کتابتان مشورت کنید. بعد باید ناشری اثرتان را چاپ کند که کارش چاپ کتاب شعر و داستان است، نه کتاب آشپزی! ممکن است ناشری به خاطر نداشتن شناخت از شما یا اعتماد نکردن، بخشی از هزینه را هم از شما بگیرد، اما بعد اگر شناخته شوید، برای چاپ کتاب دیگر هزینه‌ای نمی‌دهید. من هم کتاب اولم را سال ۸۶-۸۷ با هزینه شخصی‌ام چاپ کردم. ●

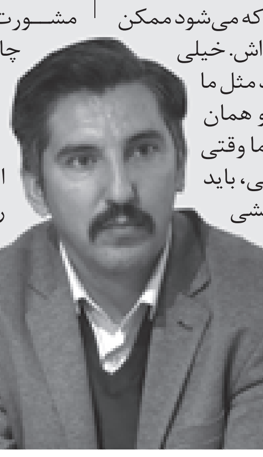

آگهی مناقصه
موضوع مناقصه نگهداری و انجام تعمیرات آسانسورهای پلهای عابر پیاده و ساختمان مرکزی
سازمان میادین میوه و تره بار و ساماندهی مشاغل شهری شهرداری مشهد در نظر دارد: انجام کلیه امور تعمیرات، نگهداری و حفاظت، نظافت و مراقبت از تجهیزات پلهای مکانیزه و تجهیزات مانیتورینگ و اجزاء عرشه پل جهت تعداد بیست و دو دستگاه آسانسور منصوبه بر تعداد ده دهانه پل عابر پیاده و ساختمان مرکزی و مطابق شرائط مندرج در اسناد مناقصه را به شرکتهای حقوقی واجد شرائط واگذار نماید. لذا از کلیه متقاضیان با سوابق فعالیتی مرتبط دعوت میگردد جهت دریافت اسناد مناقصه به نشانی ذیل مراجعه نمایند. مبلغ برآورد مناقصه معادل ۱۱،۱۷۴،۷۶۵،۰۰۰ ریال، مبلغ شرکت در مناقصه: ۵۵۹،۰۰۰،۰۰۰ ریال
نشانی سازمان : مشهد مقدس حدفاصل بلوار وکیل آباد ۵۵ و ۵۷ پلاک ۱۱۶۵ طبقه همکف دبیرخانه سازمان.
آخرین مهلت تسلیم پیشنهادات: پایان وقت اداری روز سه شنبه مورخه ۱۰/ ۱۰/ ۱۳۹۸ می باشد.
جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن۶۵-۰۵۱-۳۱۲۹۸۰۶۶ تماس حاصل نمایید.
(سازمان در رد یا قبول یک یا کلیه پیشنهادات مختار می باشد)
(هزینه درج آگهی بر عهده برنده مناقصه می باشد)
جهت کسب اطلاعات بیشتر به آدرس سایت www.samesh.mashhad.ir مراجعه نمایید
روابط عمومی سازمان ساماندهی مشاغل شهری و فرآورده های کشاورزی شهرداری مشهد

فوتو شهر
www.photoshahr.ir

به روایت تصویر

همراهی بهداد با «آخرین داستان»

عوامل فیلم پویانمایی «آخرین داستان» درمیان سینمادوستان مشهدی حضور یافتند

زوزنی| با وجود شرایط نابسامان اکران فیلم «آخرین داستان» باز هم عوامل این پویانمایی که تنها نماینده ایران در اسکار ۲۰۲۰ است، از نفس نیفتادند و عصر پنجشنبه خودشان را برای حضور در جمع علاقه‌مندان سینما به مشهد رساندند. اشکان رهگذر، نویسنده و کارگردان و حامد بهداد، صداپیشه شخصیت «ضحاک»، درمیان علاقه‌مندانی که به پردیس سینمایی هویزه آمده بودند، حضور یافتند و با آن‌ها گفت‌وگو کردند.

این فیلم سینمایی درقالب پویانمایی که ساخت آن نزدیک به ۱۰سال طول کشیده است، اقتباسی آزاد از داستان ضحاک در شاهنامه فردوسی است؛ به همین دلیل توجه به این اثر که در نوع خود کم‌نظیر است، ضروری است اما شاهد هستیم که با وجود همه افتخاراتی که «آخرین داستان» بدون هیچ حمایتی به‌دست آورده است، در اکران شرایط مناسبی ندارد و حتی تیزرهای تبلیغاتی آن هم چشمگیر نیست. این پویانمایی در بیش از ۳۰رویداد هنری معتبر جهان حضور داشته که موفق شده است ۱۲جایزه دریافت کند که مهم‌ترین آن‌ها نیز حضور در جشنواره «انسی» فرانسه است.

در کل کشور تنها ۳۸سالن به این فیلم اختصاص داده شده است که اشکان رهگذر می‌گوید اغلب این سالن‌ها به‌صورت تک‌سانس در طول روز به نمایش فیلم می‌پردازند. در مشهد هم که روزبه‌روز به تعداد سالن سینماها افزوده می‌شود، تنها پردیس سینمایی هویزه که پاتوق سینمادوستان مشهدی است، به نمایش این فیلم می‌پردازد، با این حال «آخرین داستان» در سه هفته‌ای که روی پرده سینماها بوده، توانسته است نزدیک به ۳۰۰میلیون تومان بفروشد که این میزان، برای فیلمی در وضعیت اکرانی این چنین رقم قانع کننده‌ای است.

● خوشبختم به بهانه اکران فیلم‌ها، سری به شهرم و مردمش می‌زنم

حامد بهداد درمیان آن‌هایی که برای تماشای آخرین داستان به سینما آمده بودند، از همکاری با اشکان رهگذر ابراز خشنودی کرد و گفت خوشحال است که در کشورمان موقعیتی ایجاد شده است که پویانمایی هم امکان اکران در سینما را پیدا می‌کند: «با وجود اینکه گویندگی به‌جای شخصیت‌های پویانمایی توسط بازیگران سینما در دنیا مرسوم است، این موضوع در سینمای ایران کمتر پیش می‌آید و من خوشحالم که توانستم جای شخصیت اصلی فیلم حرف بزنم. از همه دعوت می‌کنم که به تماشای این فیلم بیایند و از آن حمایت کنند.» او در ادامه، مراتب خوشبختی‌اش را از حضور در مشهد بیان کرد: «خوشبختم که به بهانه همین فیلم‌ها، می‌توانم سری به شهرم و مردمش بزنم.»

● اعتراض به بی‌عدالتی در اکران

اشکان رهگذر هم در حاشیه این حضور در مشهد، در گفت‌وگو با شهرآرا، از دلایل نامه‌ای که خطاب به سیدعباس صالحی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، نوشته است، سخن گفت. او این نامه‌نگاری را بهتر از انفعال دربرابر شرایط اکران دانست: «مسئله ما تنها سالن نیست. ما قطعا توقع نداریم به اندازه فیلمی که در سینما می‌فروشد، سالن داشته باشیم، اما این توقع وجود دارد که سانس‌های مناسب و عادلانه‌ای به فیلم ما اختصاص بدهند. اغلب سالن‌هایی که به ما دادند، در روز تنها یک سانس فیلم ما را نمایش می‌دهند. حالا بررسی کنید، ببینید این یک سانس در چه ساعتی از روز است. یا ۸صبح است یا ۳بعدازظهر، یا سانس‌های آخر شب.»

به گفته رهگذر با این موضوع که به فیلم‌های پرفروش سالن بیشتری اختصاص دهند، مشکلی ندارد و این را که به پویانمایی آخرین داستان هم به اندازه یک فیلم پرفروش سالن اختصاص داده شود، یک انتظار دست‌نیافتنی دانست: «ما کلا روی ۶۰سالن برنامه‌ریزی کرده بودیم اما می‌بینید که با مشقت و التماس، نصف آن چیزی را که برنامه‌ریزی کرده بودیم، به ما دادند. به من گفتند الان موقع اکران فیلم شما نبود. می‌گفتند بهمن و اسفند باید اکران می‌کردیم. درست راکدترین زمان سینما را به ما پیشنهاد کردند، چرا؟ مگر این فیلم از نظر سازمان سینمایی یک فیلم خاص نیست که این پیشنهادها را به ما می‌دهند؟»

رهگذر همچنین به حضورش در اسکار اشاره کرد و گفت هیچ نهاد و سازمانی از این افتخارآفرینی حمایت نکرده است: «سازمان سینمایی در طول حیات خود به یاد ندارد که هم‌زمان دو فیلم در اسکار داشته باشد. حالا که «در جست‌وجوی فریده» از رقابت بازمانده، «آخرین داستان» برای نخستین‌بار در همین دوره تاریخی، در دو رشته «بهترین فیلم» و «بهترین انیمیشن» نامزد شده است. «در جست‌وجوی فریده» که حذف شد، همه خبرش را منتشر کردند اما کسی نگفت که «آخرین داستان» در چه جایگاهی قرار دارد. اگر پویانمایی آخرین داستان هم امروز در اسکار باقی مانده، اراده خود ما بوده و هیچ نهاد و سازمانی از آن پشتیبانی و حمایت نکرده است. این نشان می‌دهد که می‌توانستند به این فیلم عادلانه‌تر نگاه کنند.»

او همچنین گریزی به ناعادلانه بودن پخش تیزرهای تلویزیونی زد و گفت که فیلم‌ها را ارزشی و غیرارزشی می‌کنند: «مگر شاهنامه فردوسی برای ما ارزش نیست؟ مگر این فیلم که حرف از ملیت می‌زند، ارزشمند نیست؟ من سعی کردم حداقل در موسیقی فیلم از همه نواحی استفاده کنم. با وجود همه این بی‌مهری‌ها، من حتی در جشنواره‌های خارجی زیر پرچم ایران حضور یافتم و از دولت و کشورم به اندازه خودم صیانت کردم. در دنیا کشوری را که پویانمایی دارد، کشوری بافرهنگ و هنر می‌شناسند. چندبار در این مجامع جهانی پرچم ایران به‌خاطر «آخرین داستان» بالا رفت. ساعت‌ها در رسانه‌های خارجی به‌خاطر این فیلم درباره شاهنامه فردوسی که بهترین متن ادبی کهن جهان است، حرف‌زده شده است. حتی خیر هنرمندان سینما هم به حمایت از این فیلم نرسیده است و آن‌هایی که درباره مسائل سینمایی و حتی غیرسینمایی اظهارنظر می‌کنند، در حمایت از این فیلم ساکت مانده‌اند.» همان‌طور که رهگذر می‌گوید، فقط آن‌هایی که در ساخت این فیلم همکاری کرده‌اند، دلشان برای پویانمایی می‌تپد و دیگران توجه زیادی به این ماجرا ندارند.

او در بخشی از نامه خود، اکران فیلمش در ایران را اشتباه خوانده و دلیل این حرف را هم شرایط نامتعادل اکران بیان کرده است: «احساس می‌کنم هم به جامعه پویانمایی اهانت شده است و هم به مخاطبان فهیم سینمای کشورم. قرار است «آخرین داستان» در بیش از ۳۰کشور جهان اکران شود و قرارداد همه آن‌ها امضا شده است. شاید اگر اکرانش را در خارج از کشور آغاز می‌کرد، اکران داخلی‌اش با این افتضاح روبه‌رو نمی‌شد. درخواست‌های بسیاری برای اکران داخل ایران دریافت کردم و همین باعث شد که مجاب شویم و فیلم را در ایران اکران کنیم.» ●

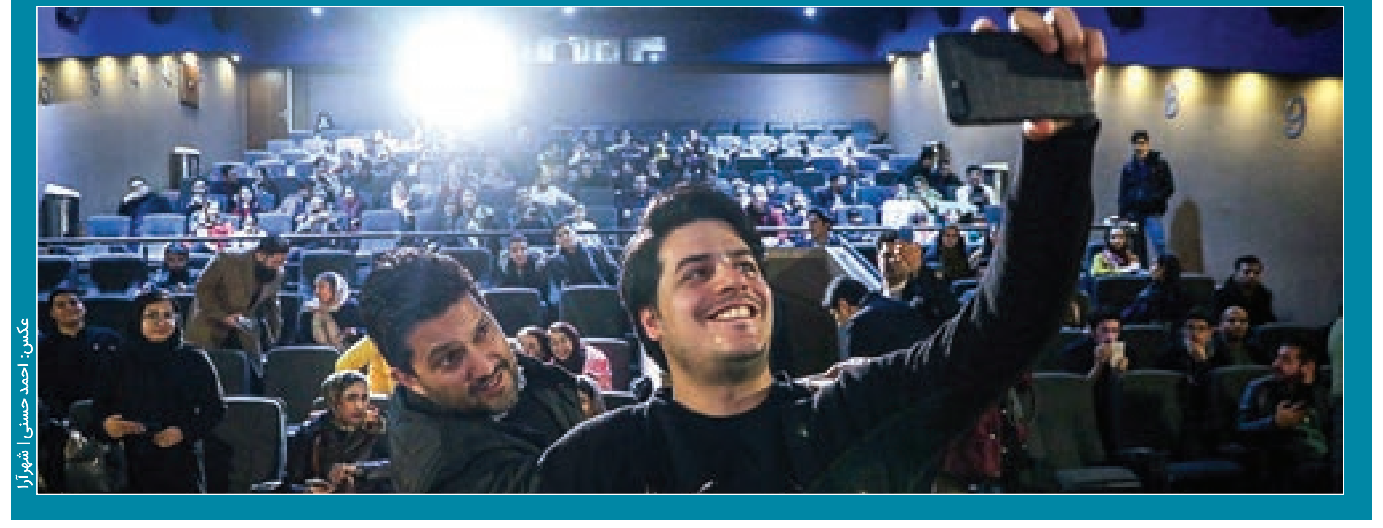
عکس: احمد حسنی | شهرآرا

گاه‌نما

هنرمندی که می‌خواهد زیادی مردمی باشد

درباره لاله اسکندری به‌مناسبت سالروز تولدش و اینکه چرا توفیق آن‌چنانی در بازیگری نصیبش نشده است

حسام‌الدین نجفی| هرقدر خواهرش، ستاره، دنبال نقش‌های متفاوت و پرحاشیه و کمی جنجال‌برانگیز است، لاله ترجیح می‌دهد سرجای خودش بماند و به هرپیشنهادی که به دستش می‌رسد، بله بگوید. لاله اسکندری را تقریبا با هیچ فیلم سینمایی شاخصی به یاد نمی‌آوریم جز یکی‌دو سریال زیر متوسط که آخری‌اش فصل دوم سریال «بی‌قرار» به‌کارگردانی فلورا سام بود. آمارهای عجیب صداوسیما را اگر کنار بگذاریم، این سریال جهش روبه‌جلویی برای بازیگرش نداشت و حتی می‌توان آن را یک عقب‌گرد دانست. بااین‌حال، او همه‌جا هست. لاله اسکندری که فعالیت جدی سینمایی‌اش را از دوران پرنشیب‌وفراز اصلاحات آغاز کرد، به بازیگر اصلی فیلم‌های به‌اصطلاح «دختروپسری» تبدیل شد؛ فیلم‌هایی که در نوع خود و تا آن روز ساختارشکن به‌حساب می‌آمد، با همه این‌ها مخاطبان، او را با سریال «خاک سرخ» به کارگردانی ابراهیم حاتمی‌کیا به‌یاد می‌آورند. احتمالا مخاطبان لاله اسکندری هم تایید می‌کنند که او را همه‌جا و در خیلی از سریال‌های تلویزیونی و فیلم‌های سینمایی می‌بینند اما نمی‌توانند کارهایش را به‌خاطر بیاورند. او هم در جشن‌های سینمایی، هم در جشن‌های خصوصیِ سینمایی و هم در انواع‌واقسام برنامه‌های مناسبتی صداوسیما و به‌خصوص در میتینگ‌های سیاسی حضور همیشگی و جدی دارد. درواقع، اسکندری ترجیح می‌دهد طبق همان تعریف نانوشته، یک «هنرمند مردمی» باشد و برای همین است که سعی می‌کند برای انتخاب نقش‌ها و شیوه بازی‌اش، آن‌قدرها هم مته به خشخاش نگذارد و بیشتر در سریال‌هایی بازی کند که با مشکلات مردم گره خورده است؛ مثلا او در توضیح سریالی که بعد از ۱۰سال به کارگردانی کریم آتشی ساختش از سر گرفته شده است، می‌گوید: ««نطفه شوم» سعی می‌کند درباره موضوعات بسیار مهمی مثل اعتیاد به فالگیری و عواقب وخیمش آسیب‌شناسی کند.» از طرفی، او به‌خاطر میمیک صورتش -کشیدگی صورت، بزرگی چشم‌ها و بیان رنجور و مصیبت‌دیده- اغلب در نقش زن‌های ستم‌دیده‌ای بازی می‌کند که ناگهان تصمیم می‌گیرد خودش به‌تنهایی از پسِ همه مشکلات بربیاید و در انتها پیروز این میدان باشد. ●

زندگی با سینما

عکس: مهدیه غفوریان | شهرآرا

«مطرب» به طرب آمد

در اکران مردمی «مطرب» در مشهد پرستویی و کیایی برای نخستین‌بار به تماشای فیلمشان نشستند

افخمی-زوزنی| ۱۵ آبان‌ماه امسال فیلم سینمایی «مطرب» به کارگردانی مصطفی کیایی و با بازی بازیگرانی چون پرویز پرستویی، محسن کیایی، الناز شاکردوست و مهران احمدی برای اولین‌بار در سینماهای سراسر کشور روی پرده رفت. این فیلم از همان روزهای ابتدایی اکران، با استقبال خوب مخاطبان روبه‌رو شد؛ به‌طوری که در کمتر از ۲۴ساعت از آغاز اکرانش توانست با کسب رضایت حداکثری مخاطبان، رتبه اول فروش روزانه را آن خود کند. در ادامه مسیر اکران برخی از منتقدان سینمایی از جمله مسعود فراستی نقدهای تندی به این فیلم داشتند، اما همچنان «مطرب» با اقبال خوب مخاطبان همراه است؛ به‌طوری‌که در هفته گذشته با فروشی بیش از ۳میلیارد تومان در سینماهای سراسر کشور توانست مجموع فروشش را به ۲۶میلیارد تومان برساند. به این ترتیب تازه‌ترین اثر کیایی با پشت سر گذاشتن فیلم «تگزاس ۲» توانست پرفروش‌ترین فیم کمدی سال شود. «مطرب» که اکنون در رده دوم فیلم‌های پرفروش ۹۸ قرار دارد، کمتر از ۲میلیارد تومان با فروش فیلم اجتماعی «متری شیش‌ونیم» فاصله دارد و به احتمال زیاد می‌تواند با عبور از سد این فیلم، خود را به صدر جدول پرفروش‌ترین فیلم‌های سال برساند. این فیلم در مشهد هم از همان ابتدا با اقبال خوب مخاطبان روبه‌رو شد و هرهفته در صدر جدول فروش هفتگی سینماهای مشهد قرار گرفت. بعد از گذشت یک‌ماه‌ونیم از آغاز اکران این فیلم، روز گذشته ۲بازیگر اصلی آن، پرویز پرستویی و محسن کیایی با حضور در سینماهای مشهد، با طرفدارانشان دیدار کردند.

پرویز پرستویی که آخرین‌بار سال ۱۳۹۳ برای حضور در نشست نقد و بررسی فیلم‌سینمایی «مهمان داریم» به کارگردانی محمدمهدی عسگرپور در میان سینمادوستان مشهدی حاضر شده بود، عصر دیروز بعد از ۵سال همراه با محسن کیایی برای شرکت در اکران مردمی فیلم سینمایی «مطرب» به مشهد آمد. این ۲بازیگر ابتدا به سینماآفریقا رفتند و ضمن تماشای این فیلم، با مخاطبان خوش‌وبش کردند و عکس یادگاری گرفتند. بعد از آن پرستویی و کیایی که فیلم خود را تا دیروز ندیده بودند، به پردیس سینمایی هویزه رفتند و همراه با مخاطبان به تماشای «مطرب» نشستند. این درحالی بود که ده‌ها نفر بیرون از سالن منتظر بودند تا با این ۲بازیگر سینما و تلویزیون عکس یادگاری بگیرند.

● توصیه به تماشای «آخرین داستان»

بعد از تماشای فیلم و پایان تشویق‌های بی‌اندازه تماشاگران، پرویز پرستویی و محسن کیایی روی صحنه سالن یک پردیس سینمایی هویزه که مملو از جمعیت بود، حاضر شدند و با طرفدارانشان صحبت کردند. پرستویی ضمن قدردانی از انرژی خوب تماشاگران، گفت: ما امروز برای اولین‌بار حال و هوایی را تجربه کردیم که در سایر اکران‌های مردمی فیلم مطرب تجربه نکرده بودیم. ما در کنار شما در یک اکران خوب، با تماشاچی خوب و بااحساس پاک به تماشای فیلم نشستیم. ما همیشه خدمتگزار شما بوده‌ایم و خواهیم بود.

او همچنین از طرف مصطفی کیایی، کارگردان و تهیه‌کننده و دیگر عوامل گروه مطرب از تمامی افراد حاضر در سالن تشکر کرد.

پرستویی که این روزها به‌عنوان صداپیشه با انیمیشن «آخرین داستان» نیز روی پرده سینماها حضور دارد، در بخشی از صحبت‌هایش، دیدن این فیلم را به تماشاگران پیشنهاد داد: «من از فرصت استفاده می‌کنم تا به شما تماشای «آخرین داستان» را که این‌روزها در کنار «مطرب» در مشهد در حال اکران است، توصیه کنم. ما به‌عنوان ملت ایرانی باید افتخار کنیم که نام این انیمیشن میان کاندیداهای اسکار قرار گرفته است و امیدوارم اسکار را به خانه‌های ما بیاورد. این فیلم برگرفته از شاهنامه است و جا دارد از آن حمایت شود. حتما این فیلم را با خانواده و فرزندانتان ببینید.»

محسن کیایی نیز چند کلامی با تماشاگران همراه شد و گفت: «خیلی خوش‌حالم که توانستم فیلم را برای اولین‌بار در این سالن تماشا کنم. همه هدفمان این بود که حال تماشاگر بعد از دیدن فیلم خوب شود، خداراشکر که به هدفمان رسیدیم.»

او ابراز امیدواری کرد مردم مشهد همان‌طور که تا امروز پشت سینما بودند و سینما را دنبال کردند، همچنان به این رویه پایبند باشند.

این بازیگر سینما همچنین در پایان با بیان این عبارات موجب خنده حاضران شد: تنها ۴هفته از اکران فیلم ما باقی مانده است. اگر فیلم را دوست داشتید به دوستانتان توصیه کنید تا فیلم را ببینند. اگر هم دوست نداشتید، به دشمنانتان تماشای فیلم را پیشنهاد دهید تا حالشان بد شود. ●

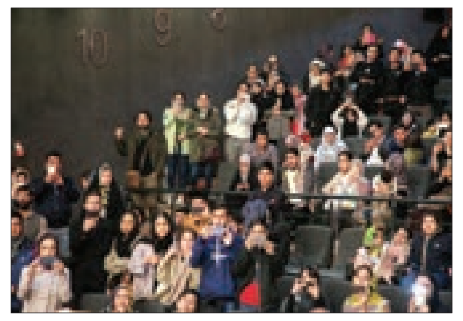

رویداد

تصویب اساس‌نامه خانه سینمای مشهد

فرایند شکل‌گیری یکی دیگر از خانه‌های تخصصی خانه هنرمندان آغاز شد

شکیبا افخمی‌راد| خانه هنرمندان مشهد با حمایت شهرداری و شورای شهر مشهد بعد از پیگیری فرایند شکل‌گیری خانه‌های ادبیات، گرافیک و موسیقی، این‌بار به‌سراغ احداث خانه سینما رفته است؛ خانه‌ای که قرار است اهالی سینمای مشهد اداره‌اش کنند، از این‌رو هیئت‌موسس این خانه تخصصی شامل علی جعفری، علی خزاعی‌فر، شهاب ملت‌خواه، امیراطهر سهیلی و مهدی محمدی طی هفت جلسه، اساس‌نامه‌ای برای شکل‌گیری آن تدوین کردند، از این‌رو چهارشنبه ۲۷آذر جلسه‌ای با حضور جمعی از اهالی سینمای مشهد در خانه هنرمندان برگزار شد و مسئولان امر درباره تشکیل این خانه تخصصی و اساس‌نامه آن توضیحاتی دادند.

صدرا یوسفی، مدیرعامل خانه هنرمندان، با تاکید بر استقلال خانه سینمای مشهد، آن را مجموعه‌ای متعلق به اهالی سینمای مشهد خواند که شکل حقوقی آن را اعضایش مشخص می‌کنند و شهرداری فقط به‌عنوان بسترساز و حمایت‌کننده درکنار آن خواهد بود. به گفته او، آنچه در راه‌اندازی خانه‌های تخصصی هنر مدنظر قرار گرفته است، این است که با تغییر مدیران شهری و مسئولان کشوری نیز، این خانه‌های تخصصی، بنیان مستقل خودشان را با حضور هنرمندان مشهد همچنان حفظ کنند. یوسفی تاکید کرد: این مجموعه به اعتبار اعضایش شکل می‌گیرد نه شهرداری، از این‌رو هرقدر اعضایش بیشتر و قدرتمندتر باشند، بیشتر میان نهادهای مختلف به رسمیت شناخته خواهد شد.

در ادامه، مهدی محمدی به‌عنوان نماینده هیئت موسس، بندهای مهمی از اساس‌نامه را قرائت کرد. به گفته او، اساس‌نامه حاضر برمبنای اساس‌نامه‌های خانه‌های تخصصی دیگری که در کشور وجود دارد و همچنین متناسب با اقتضائات سینمایی مشهد تدوین شده است. محمدی براین باور است افرادی که در خانواده سینمایی مشهد کار می‌کنند، متفرق هستند؛ اتفاقی که باعث می‌شود آن‌ها نتوانند یک‌جا دورهم جمع شوند و به منافع مشترک برای رشد خودشان و سینمای شهر فکر کنند. به نظر این سینماگر، پیش‌قدم شدن شهرداری برای حمایت از تشکیل خانه سینما و جمع شدن فعالان این حرفه کنار هم ثمرات زیادی خواهد داشت. در پایان این نشست که با حضور ۴۵نفر از اهالی سینما تشکیل شده بود، اساس‌نامه خانه سینما به رای‌گیری گذاشته شد که از این تعداد ۳۰نفر به اساس‌نامه رای مثبت دادند. به این ترتیب فرایند شکل‌گیری خانه سینما به‌صورت رسمی آغاز شد. ●

عکس: جواد کرمانی | شهرآرا

هنر شهری

عدالت توزیعی در نصب المان‌ها

توصیه رئیس شورای شهر در بازدید از نمایشگاه المان‌های خانه بهار۹۹

گروه هنر| چندی است نمایشگاهی از ماکت آثار داوری‌شده در سومین جشنواره هنرهای شهری مشهد، خانه بهار۹۹ برای طی مراحل انتخاب، در چارسوق هنر کوهسنگی برپا شده است، لذا در این مرحله از جشنواره خانه بهار، دیدگاه‌های مردمی و هیئت انتخاب، آثار نهایی نوروز ۹۹ را مشخص خواهد کرد و نتیجه نهایی در هفته جاری اعلام خواهد شد. در همین راستا صبح پنجشنبه چند تن از اعضای شورای اسلامی شهر مشهد، از نمایشگاه ماکت یادمان‌های ثابت شهری جشنواره خانه بهار ۹۹ بازدید کردند.

● جشنواره از انحصار و بی‌نظمی خارج شده است

رئیس شورای اسلامی شهر مشهد در بازدید از این نمایشگاه گفت: یکی از اتفاقات مهم برگزاری این برنامه، این است که جشنواره ساخت المان‌های شهری از حالت انحصاری و بی‌نظمی خارج شده و فراخوان آن در سطوح ملی منتشر شده است. به‌گفته محمدرضا حیدری، هنرمندان از ۳۳شهر کشور ایده‌های خود را برای شرکت در جشنواره ارسال کردند و زمینه مشارکت در اجرای المان‌های شهر مشهد مهیا شد. نکته دومی که در جریان تولید آثار اتفاق افتاده است، به تصویر کشیدن مفاهیم مهمی مانند محیط‌زیست و نشاط اجتماعی درمیان آثار فاخری است که امسال به‌چشم می‌خورد. به‌گفته حیدری، عدالت توزیعی در نصب این المان‌ها در شهر به‌ویژه در مناطق کم‌برخوردار و پیرامونی رعایت خواهد شد و مبنای نصب المان‌ها در شهر بر همین اساس است.

● المان‌های ثابت به‌جای المان‌های موقت

به‌گفته سیدمحسن حسینی‌پویا، رئیس کمیسیون حقوقی شورای اسلامی شهر مشهد، نکته مثبت آثار برگزیده این است که المان‌های موقت جای خود را به المان‌های ثابت داده‌اند که قطعا به حفظ سرمایه‌های شهرداری و زیبایی دائمی منظر شهری افزوده شده است: «نکته‌ای که در بیشتر المان‌های طراحی‌شده در جشنواره امسال به‌چشم می‌خورد، این است که المان‌هایی که فضای گفت‌وگو و تعامل را به‌وجود می‌آورد، به وسیله هنر خلق شده است و چیزی که ما در مجموعه شهری به آن نیاز مبرم داریم، این است که فضاهای تعاملی در شهر ایجاد شود و چه خوب است که این هنر با این هدف مهم درآمیزد.»

● پیام‌رسانی المان‌ها با زبان هنر

احمد نوروزی، رئیس کمیسیون اقتصادی، سرمایه‌گذاری و مشارکت‌های شورای شهر، نیز آثار برگزیده امسال را قوی‌تر از سال‌های گذشته دانست: «جانمایی این المان‌های ثابت در شهر، باعث زیبایی منظر شهری می‌شود و اگر ما در هر کوی و برزن المان‌هایی که نماد هویت آن محله یا منطقه از شهر هستند، داشته باشیم، قطعا شهر از لحاظ مبلمان و هویت شهری از غنای لازم بهره‌مند می‌شود.»

انتصاب رئیس سازمان اجتماعی‌وفرهنگی شهرداری مشهد

با صدور حکمی ازسوی شهردار مشهد، معاون شهردار و رئیس سازمان اجتماعی‌وفرهنگی شهرداری مشخص شد. بر این اساس، محمدرضا کلائی، شهردار مشهد، محمدمحسن مصحفی را به‌سمت معاون شهردار و رئیس سازمان اجتماعی‌وفرهنگی منصوب کرد. در بخشی از حکم شهردار مشهد آمده است: «امید است ضمن برخورداری و جلب مشارکت همه ذی‌نفعان، با برنامه‌ریزی مناسب و دقیق بر امور محوله در حوزه مربوطه بیش از پیش در جهت توسعه همه‌جانبه شهرداری مشهد و دستیابی به شهر هوشمند و شهروندمدار گام بردارید. از خداوند متعال سربلندی و موفقیت شما را در انجام این مسئولیت مهم آرزومندم و از جناب آقای زارعی که در دوران مسئولیت، تلاش وافری در اعتلای سازمان نمودند، صمیمانه سپاسگزارم.» محمدمحسن مصحفی پیش از این به‌عنوان سرپرست سازمان اجتماعی‌وفرهنگی شهرداری مشهد مشغول فعالیت بود. ●

زندگی با عکاسی

معرفی برترین عکس‌های رضوی

نهمین دوره عکس ملی رضوی در مشهد به کار خود پایان داد

سبزه‌قبا| نهمین جشنواره عکس ملی رضوی که از سلسله‌برنامه‌های جشنواره بین‌المللی امام‌رضا(ع) است، درحالی پنجشنبه در سالن اجتماعات مجتمع فرهنگی‌هنری امام‌رضا(ع) به کار خود پایان داد که نه‌تنها مسئولان کشوری بلکه مقام‌های ارشد استانی هم در آن حضور نداشتند. این جشنواره که قرار بود ۱۴آبان کار خود را به پایان برساند، با تاخیر، برترین‌های خود را معرفی کرد. به‌گفته محمدرضا محمدی، معاون هنری‌سینمایی اداره‌کل فرهنگ‌وارشاد اسلامی استان، عکس‌های برگزیده از میان ۳هزار عکسی که به دبیرخانه جشنواره رسیده بود، انتخاب شدند: «درنهایت در بخش عکس تلفن همراه، رضا غلامی(اراک)، پرهام حجازی(مشهد)، حسین حسین‌زاده(مشهد)، زهرا حبیبی(شیراز)، مریم آل‌مؤمن‌دهکردی(شهرکرد)، ملیحه ذاکررضوی(کیش)، محمدمهدی ورال(قم) و محمدصالح شریفی(سنقر) برگزیده شدند و در بخش اردویی هیئت داوران، عکس‌های مهنوش اورک(اهواز)، نگین محمدی‌فر(اصفهان) و پرهام حجازی(مشهد) را به‌عنوان برگزیده معرفی کردند. در بخش حرفه‌ای نیز داوران، جوایز خود را به ابراهیم جامعی(اهواز)، افشین آذریان(اصفهان)، روحا... جوانی(اصفهان)، سعید قاسمی(اهر)، هادی دهقان‌پور(سبزوار)، مهدی اسحاقی‌قالیباف(مشهد)، مرجان تقی‌پور(مشهد) و مریم دوست‌محمدی(بجنورد) اهدا کردند. همچنین فرشید فلاح، معاون اجرایی بنیاد بین‌المللی امام‌رضا(ع)، در این مراسم موافقت خود را با درخواست اداره‌کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان درباره برگزاری دهمین دوره این رویداد در خراسان رضوی اعلام کرد. ●

عکس: جواد کرمانی | شهرآرا